

Iraq Mungdan Na Nawku Hpung Hte Hkristan Wuhpung Ni A Lam (Daw Langai)

Wa Sarabyin Francis a hpung kawan hkrun lam “apostolic journey” gaw du na March 5 – 8 lapran hta rai nga ai. Iraq mungdan hkrun lam rai nga ai.

Iraq mungdan hta Hkristan ni gaw grai jau dik prat kaw na nga hkrat wa sai lam Kasa laika hta dan dan len len mu lu nga ai. San Thomas a mungga htawn labau hpe yu dat yang shi hte rau shi a sape Addai hte Mari yan gaw A.D tsa ban langai hta sinpraw Asia Dan de sasana shang hpang wa ai lam mu lu ai.

Dai majaw Araq mungdan gaw chyum laika labau hta mung sasana labau hta mung ahkyak dik shara langai rai nna, Hkristan masha ni nga pra hkrat wa ai shara re lam labau hta nga nga ai.

Zingri zingrat ai lam hte garan ginhka kanawn mazum hkrat wa ai labau

Iraq mungdan hta nga pra ai Hkristan wuhpung wuhpawng ni rai nga ai, daini anhte shaga shamyng ai Chaldeans, Assyrians, Armenians, Latins, Melkites, Orthodox hte Protestans ni gaw Iraq mungdan shalawt lu ai hpang, Islam ni du shang wa ai hpang zingri zingrat hkrum lai wa ma ai.

Saddam Hussein a mung masa Asuya npu hta nga lai wa ai Hkristan Hpung masha ni, n ru n ra ai byin ai makam hpung ni simsa ai prat hpe rau gaw de sa na ngu lachyum nga ai *modus vivendi* (latin) hpe hkan shatup let akyu ara galaw ai magam hpe rau gun hpai lai wa ma ai. Raitim, dai aten ni hta shaning masat shi (80) ning matut manoi majan byin lai wa ai hpang gaw Iraq Hkristan ni gaw maigan mungdan hta htawt sit nga pra lai wa ma ai.

2003 shaning hpang pru hkawm ra mat ai prat hte 2014-2017 lapran pru hkawm ra mat ai prat

2003 shaning hta mungdan kata mung masa lam hta American ni woi awn shang garum ya ai aten shimlam n nga ai majaw, bai mungdan dungdung maga daw hpe Isamic Mungdaw (Islamic State) ngu Islam ni shamyng la ai hpang 2014-2017 shaning lapran ni hta dawsa ai lam hte gasat gala byin ai lam ni nga ai majaw mung masha law law mungdan kaga de pru hkawm ra ma ai.

Lahkawng lang ngu na Gulf War aten du hkra Hkristan masha ni wan 1 hte 1.4 nga ai rai nna mungdan masha yawng a tsa shadang kru (6%) nga lai wa ai. Raitim dai majan hpang gaw 300 - 400.000ndaram gaw mat mat ai lam Sarabyin rung na garum gahtau hpung “pontifical foundation Aid to the Church in Need” (ACN) a jahpan hte maren chye lu ai.

2003- March 2015 lapran shaning ni hta Hkristan masha 1,200 daram sat hkrum ai hta Chaldeans Mosul na Wa Saradaw kaba Paulos Rahho mung lawm ai. Shi hte rau Jau 5, hte hpung masha 48 ni gaw 2008 shaning “Our Lady of Help” Mying ai Syrian Kahtawlik Nawku Jawng wang hpe Jihadi ni kaw sa gasat jahten ai shaloi sat hkrum ai rai nga ai.

Baghdad na dai Nawku Jawng hta 2010 October 31 shani ka da ai labau hte maren nawku jawng 62 mung jahten hkrum lai wa sai lam labau nga nga ai.

H pang daw de seng mi (100,000) lahta de nga ai Hkristan masha ni tinang a buga nta kaw nna tsan ai shara de hprawng pru mat ra hkra shadut shagyeng ai ai lam ni hkrum lai wa ma ai. Yazidis zawn re ai myu sha kaji ni gaw zingri sat kau mung hkrum ma ai. Shanhte gaw Iraqi Kurdistan na Ankawa mying ai shara hta hpyen yen hku hprawng nga ra ma ai. Dai shara gaw Hkristan ni nga ai Erbil ngu ai mare/lawk rai nga ai. Hpyen yen camp ni hpe Jordan, Syria, Turkey hte Lebanon ni hta gap da ya ra ai madang rai nga ai. Nkau ni gaw Europe hte kaga mungdan ni hta yen nga ra ma ai. N na shi a shaning ni hta mung n law htum mun manga hkying manga (55,000) daram re ai Iraqi Hkristan ni Iraqi Kurdistan kaw nna hprawng pru hkawm ra mat ma ai.

Nawku Jawng ni hte Hkristan ni madu ai nawku hpung arung arai ni hpe mung jahten sharun kau ya hkrum ma ai. Nawku Hpung a ahkyak ai labau shang shara ni hpe gaw Mosul na Chaldean Saradaw kaba Majib Mikhael Moussa e maga da lai wa ai rai nga ai. Dai majaw mung 2020 shaning hta EU kaw nna Sakharov Prize (kumhpa) shagrau hkrum ai rai nga ai.

Translated by Fr. Patrick Gawmaw Hkawng Yae

#vaticannews

#rvakachinservice

<https://www.vaticannews.va/en/church/news/2021-03/iraq-apostolic-journey-church-christians-history.html>